

פרוטוקול מס' 26
מישיבת הוועדה לעניני פנים
שנתקיימה ביום ג', ח' באדר תשל"ב
(5.3.52) בשעה 8.30

נכוחים:

ז. ספיר - יזנו"ר
ד. הכהן
א. אלסטמן
ט. חזני
א. פרי
ע. אסף
ז. בן-צבי

חברים:

ח. אריאב
ש. בבה
י. ישעיהו
י. גורי
ט. ארם
א. חביבי
ג. מועדי
א. כהן

מזמנים:

מר רוטנברג - משרד הפנים
מר טילמסטון - משרד הפנים

סדר היום:

1. המשך הדיון המוקדם בתיקון לפקודת העיריות.

היו"ר י. ספיר:

אני פותח את הישיבה.

כוונת משרד הפנים היא, שהכנסת תסלים
החודש את הדיון בחוק זה. אך איני חושב, שנוכל להגיש זאת לליאה במהירות
כזאת, ישנם בחוק סעיפים רבים וחשובים הדורשים דיונים רחבים.

ע. אסף:

אני מציע שנביא לקריאה שניה חק את
הסעיפים הנוגעים לסומה. אם נעשה מאמץ,
נוכל לסיים את הדיון בפרק זה, שיש לעיריות אופן באיסורו עוד לפני סוף
שנת הכספים הזאת. צריך אלפוא להגיש שני חוקים נפרדים בענין זה.

היו"ר י. ספיר:

איני יודע אם יתכן, מבחינת הפרוצדורה,
לראות את הקריאה הראשונה שנעשתה על כל

בט/טב

החוק, כאילו נעשתה רק על חלק אחד ממנו. איני ממליץ, אמנם, על סידור כזה, אך אני מיעץ למר רוטנברג לברר עם מזכירות הכנסת אם הדבר אפשרי.

אנו ממשיכים, בכל-אופן, בדיון מוקדם בסעיפי החוק, בפרק הנוגע לשומה. הגענו לתיקון ה' :

פירושים 101. בסעיפים 101-121 -
"בנין" פירושו - כל מבנה שבאיזור העירייה, או חלק ממנו, וכולל את שטח הקרקע שעיקר שימושו עם המבנה כחצר או כגינה או ככל צורך אחר של אותו מבנה, אך לא יותר מן השטח שקבעה לכך המועצה; למעט קרקע שהמבנה שעליה לא היה תפוס מעולם, כולו או בחלקו;".

היו"ר י. ספיר:
הבעיה כאן היא ביחס לשטח הקרקע המצורף לבנין, הנכלל במושג "בנין", ואינו נקרא "קרקע" שצריך לשלם עליה מסי קרקע. הניסוח כאן אומר, ששטח קרקע "שעיקר שימושו עם המבנה כחצר או כגינה או ככל צורך אחר של אותו מבנה, אך לא יותר מן השטח שקבעה לכך המועצה וכו'".

לפי נוסח זה, הרי אם יש קרקע שנמצאת עליה איזו חורבה שלא היתה תפוסה - לא יוכל מבנה זה להיות טיבה לומר, שזהו שטח בנוי, ויצטרפו לשלם עליו כעל מגרש. שנית, המועצה קובעת את סקימום השטח של הבניה, ואת סינימום השטח של הפרצליוזציה. השטח שעליו אין מבנה, הוא צמוד לצורך הערכת המס לשטח שעליו נמצא המבנה, רק אם הוא משמש לצורך המבנה. אבל אם שטח זה מוסבר למגרש חניה, לשטח, יכולה הוועדה לבוא ולומר, ששטח זה הוא נפרד מהשטח שעליו נמצא המבנה, לצורך הערכת המס.

ד. הכהן:
אני מציע, שבמקרה שעל מגרש יקר נמצא מבנה ישן - תוכל ועדת השומה לעשות הערכה נפרדת למגרש, והערכה נפרדת לבנין, ותטיל את המסים לפי ההערכה הגבוהה יותר.

היו"ר י. ספיר:
לדעתי, דבר זה עלול לסבך, והוא במידה מסויימת גם אינו צודק. יכול אדם כזה לבוא ולומר: אתם מעריכים את המגרש כאילו יכולתי למכור אותו; אבל במבנה שעליו גרים אנשים ואיני יכול לעשות זאת. שנית, הוא יכול לטעון: אין נותנים לי חוסרי גלם לבניה, האם בשל כך צריכים לקנוס אותי?

המסך סעיף זה אומר:
"אדמה חקלאית" פירושו - כל קרקע שבאיזור העירייה שאינה בנין, ואזלה מנחזקת או מיועדת לצרכי אספודט, טעויעים או נופס, המסמסת בקביעות מסע או מסתלה, מדעה או מסק בעל חיים, או לגידול תוצרת חקלאית או לגידול יער או פרחים; ובלבד שאם קרקע כזאת אינה עולה במסחה על 5 דונם והיא נמצאת באיזור מגורים או באיזור מסחרי או תעשייתי, לא תחשב כאדמה חקלאית, אלא אם החליטה ועדת השומה לראותה כאדמה חקלאית, אלא אם החליטה ועדת השומה לראותה כאדמה חקלאית בסיים לב לרגת התפתחותן של אותו איזור;".

המושג "מדעה" הוא קצת לא ברור. יכול אדם לקטור עז במגרש זה, ולהרוץח, על ידי כך, סכומים גדולים במסים,

הוועדה לענייני פנים
5.3.52

בש/טב

מר רוטנברג:

לא נתנגד לחוק מלה זו.

היו"ר י. ספיר:

איני מבין מדוע הכניסו לסעיף זה את ענין הקרקע לארכי ספורט, שעסועים או נופש. אני סניף למחוק מהסעיף את, ואינה מחזקת או מוועדת לארכי אספורט, שעסועים או נופש.

מר רוטנברג:

אעביר בקודה זו לניסוח מחדש.

היו"ר י. ספיר:

במשכו של הסעיף אומר:

"קרקע תפוסה" פירושו - כל קרקע שבאיזור העירייה שאינה אדמה חקלאית, שמטמטים ומחזיקים בה שלא ביחט עם בנין;

"אדמת בנין" פירושו - כל קרקע שבאיזור העירייה שאינה לא בנין ולא אדמה חקלאית ולא קרקע תפוסה;

"בכסים" פירושו - בנינים וקרקעות שבאיזור העירייה, תפוסים או פועלים, צבנרלים או פרטיים, למעט רחוב;

"מחזיק" - למעט דייר מסנה;

"דייר מסנה" פירושו - אדם הגר בחדר, או בחלק מחדר, של בנין שאחד מחזיק בו, והמטלם למחזיק דמי שכירות בעדו, למעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון.

ברצוני לעודד את השאלה : האם נכון הוא,

סדייר מסנה לא ישלם?

מר רוטנברג:

העיריות דרשו לאפשר להן לגבות מהמחזיקים, אחרת יוטל עליהן עול של הוצאות גביה גדולות, מצד שני, רטאי המחזיק, על פי החוק המקפיא את שכר הדירה, לדרוש סדייר המסנה כספים אלה.

היו"ר י. ספיר:

בבר בסעיף הראשון של החוק, בהגדרה של "מחזיק" נאמר, למעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון. מדוע יש צורך במשפט זה גם כאן?

מר סילבסטרו:

אפשר למחוק זאת.

היו"ר י. ספיר:

בהמשך הסעיף נאמר:

"שיווי לצורך, ארבונה" פירושו -

(1) לגבי בנין. אדמה חקלאית או קרקע תפוסה - דמי השכירות שנתקבלו מהשכרתם בשנת הכספים שקדמה לשנה שלגביה מוטלת הארבונה; ואם, לדעת ועדת השומה, לא נתקבלו דמי שכירות מסטיים, דמי השכירות שלפי השווער אפשר היה לקבלם;

בש/טב

היו"ר י. ספיר:

לפי סעיף זה, יכול להיווצר מצב טוור:
אם בעל בית של 10 דירות השכיר לפני
10 שנים 9 דירות, והוא נכנס לגור בעטירה - הרי מכיון שאין הוא מסלם דמא
שכירות מסטיים - תעריך, לפי סעיף זה, ועדת הסופה את דמי השכירות שלפי
המסוער אפשר היה לקבלם, כלומר: לפי שכר-דירה של ייפו, בו בזמן
שהדירים מסלמים לפי שכר הדירה המוקפא.

מר רוטנברג:

במקרה כזה, יוכל הוא לזכות במשפט.
סעיף זה הוכנס כדי לפנוע מקרים דומים
לאלה שנתגלו בחיפה, שם עשו קומבינציות בבתים מסותפים, על-אדי חוזים
פיקטיביים לחכירה ב-3 לירות לסנה.

היו"ר י. ספיר:

המסך סעיף זה אומר:

(2) לגבי אדמת בנין - המחיר שלפי המסוער אפשר לקבל
בעדה בדרך סמירה בשוק החופשי על ידי מוכר טראון לקונה
טראון.

המחירים בשוק החופשי עכשיו, בתקופת
אינפלציה, תלויים בעיקר בגורמים ספקולטיביים. אם אדם מחזיק מגוש שלא
לשם עסק, הרי יהיה עליו לשלם מסים לפי הערך הספקולטיבי של הקרקע,
אם אין הוא מחזיק את הקרקע לכירה, הרי טבחינתו הוא לא הרויח מעלית
מחיר הקרקע בגלל ירידת ערך הכסף. לכשתבוא תקופת דבולואציה, יכד שוב
ערך המגוש, ויוצא, שהאיש לא הרויח מעלית ערכו של המגוש, כי-אם רק הפסיד
על-ידי תשלום מסיה גבוהים.

אני מציע, שעלית ערך המגוש לצורך הערכת
המס מחשב רק על-ידי תוספת הערך היסודי של המגוש - פיתוח המסח וכו', ולא
תובא בחשבון ירידת ערך המטבע.

ע.א.א.:

כסיוור ערך הכסף, הרי גדלים גם תקציבי
העיריות באותה שדה, ויש ללכן, הכרח

לגבות מסים מתאימים.

י. בן-צבי:

צריך אולי לקבוע סינימוס טיוחד לאנשים
שיש להם רק מגוש אחד בגודל מסויים.

היו"ר י. ספיר:

סעיף 102 אומר:

ארנונות 102. (א) המועצה רשאית, באישון שר הפנים, להטיל באיזור
העיריה לשנת הכספים 1953 - 1952, ולכל שנת כספים
שלאחריה, את הארנונות המפורסות להלן, כולן ומקצתן,
ולקבוע מועדים לשילומם:

ד.הכהן:

ברצוני לעורר את הטאלה, אם יש צורך
באיסור שר הפנים. אני חושב שענין הטלת
המסים על תושבי המקום צריך להעשות על-ידי העיריה, מבלי שתזדקק לאיסור
שר הפנים. איסור זה גורם גם לעיכובים שונים. אני אומר זאת בהגשות מעורבים,
מכיון שאיני יודע כיצד תסדרנה העיריות את הדבר, עקב הקבוצות המקומיות,
לכן, כדאי שנחליף דעות להפחית העקודה הזאת.

בש/שב

הינו"ר ז. ספיר:

ללא אישור שר הפנים, קיימת סכנה, שמתוך כוונה ללחוץ על הממשלה, ומתוך רצון להיות רחבת-לב כלפי התושבים שלה - תקטין העירייה את המסים. סניח - החלטות אלו על מסים מתקבלות כתוצאה מתכסיסים סיעתיים אלה או אחרים, וראוי שיהיה מוסד, כעין הסנט או בית-הלורדים, שיחזיר את ההחלטה למועצה לדיון מחדש אם הוא יראה צורך בכך. לכן, איני סולל את ההוראה בחוק, שיט צורך באישור שר הפנים להטלת המסים על-ידי המועצה.

מר רוטנברג:

יש לזכור, שיטנף עיריות, כמגדל-אסקלון, בית-שאן וכו', שאין להן נסיון בעניני מסים ותקציב, ואין היום שום אפשרות לתת להן סמכות לקבוע מיסים ותקציב מבלי שזה יעבור את אישור שר הפנים.

ע. ארם:

במצב גידול האוכלוסיה של היום, והסקריות שבצדדים האוכלוסים - אין אפשרות היום להסכים לדבר שמבחינה תיאורטית הוא טוב, לאוטונומיה שלמה של הרשויות המקומיות.

א. אלטמן:

באופן עקרוני, אני חושב שיט לסאוף לדצנטרליזציה גמורה של הסלטון בארץ. אך שמעשה כשלב מעבר זה אין עוד אפשרות לוותר על רגולציה שמעלה בקטר למסים ולתקציבים.

הינו"ר ז. ספיר:

המשך סעיף 102 אומר:

(1) ארנונת רכוש על נכסים, שתושלם על ידי הבעלים, בסעור של אחוז מסויים מהסיווי לצורך הארנונה;

(2) ארנונה כללית על נכסים, שאינם אדמת בנין, שתשולם על ידי המחזיקים ותקבע -

(|) לגבי בנין המסמס לסגורים - בהתחשב עם טיב הבנין, סוגו והמקום שבו הוא נמצא;

(||) לגבי בנין אחר - לכל יחידת שטח, בהתחשב עם טיב הבנין, סוגו והמקום שבו הוא נמצא;

(|||) לגבי אדמה חקלאית או חלקה תפוסה - לכל יחידת שטח בהתחשב עם המקום שבו היא נמצאת; ובלבד - הארנונה המוטלת על אדמה חקלאית במקום פלוני שבאיזור העירייה לא תעלה על רבע מהארנונה המוטלת על קרקע תפוסה באותו מקום.

ישנו כאן שינוי רציני בפרינציפ השומה. ביטלן כאן את ההצדה לשכר הדירה הריאלי שמסלם בדייר. במקום זה נקבע דבר מורכב מאוד, לדעתי, - קטגוריות של דירות, או חדרים בדירות, לפי רשימה ארוכה של נתונים. ועדת השומה תצטרך לקבוע את סוג האיזור, את טיב החדר באותו איזור, את גודלו, כן יצטרכו לקבוע את הקטגוריה של חדר עם סירותים, חדר עם סירותים משותפים, חצר עם חצי סירותים משותפים וכו'. לפי הערכתו, תהיינה למעלה מ-50 דרגות מסים. כסירצו לעצער על החלטת ועדת השומה - החלטה שבווד-כלל לא תהיה מדויקת ביותר - יהיה שה קטה מאוד להוכיח היכן נפל אי-הדיוק.

נט/טב

לכן, אני אומב טאפטר לקבוע לכל דירה
את שכר-הדירה שיט לשלם עבורה, טבלי להתחשב בטכר-הדירה היאלי, ומטכום
זה לקבוע את הטס. זוהי ליטה הרבה יותר פטוטה, טדוייקת יותר ונומנת
אפטרות לערער על החלטת ועדת הטוטה.

כדאי לחבריה להתרר על נקודה זו.

היטיבה טגורה.

היטיבה ננעלה בטעה 11.20.